

การวิเคราะห์รายจ่ายของข้าราชการพลเรือนในเขตกรุงเทพมหานคร

ในบทนี้ จะวิเคราะห์เฉพาะการครองชีพของข้าราชการพลเรือน โดยพิจารณาถึง รายจ่ายของข้าราชการในเขตกรุงเทพมหานคร แยกตามกลุ่มของรายได้ พิจารณารายได้เปรียบเทียบกับรายจ่ายว่าสมดุลย์กันหรือไม่ รวมทั้งพิจารณาถึงรายได้ขั้นต่ำสุดที่ข้าราชการพลเรือนจะสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ว่าจะจะเป็นเท่าใด

จากข้อมูลการสำรวจภาวะค่าครองชีพของข้าราชการพลเรือนปี พ.ศ. ๒๕๑๗ ซึ่งจัดทำโดย คณะผู้อบรมวิชาสถิติ รุ่น ๒ สำนักงานสถิติแห่งชาติ และ ปี พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งผู้เขียนได้ทำการสำรวจออกแบบสอบถาม รายได้และรายจ่าย สรุปผลการสำรวจได้ดังนี้คือ

ภาวะการครองชีพของข้าราชการพลเรือน ปี ๒๕๑๗

รายจ่ายในปี พ.ศ. ๒๕๑๗ ได้จากการรวมเฉลี่ยรายจ่ายต่าง ๆ ดังนี้ คือ รายจ่ายเกี่ยวกับบ้าน อาหารและ เครื่องดื่มไม่มีแอลกอฮอล์ ค่าใช้จ่ายส่วนตัว บริการในครอบครัว การศึกษาของตนเองและบุตร และผู้ที่อยู่ในความอุปการะ ค่าไฟฟ้า น้ำประปา เชื้อเพลิง ยานพาหนะ ผ่อนส่งสิ่งของเครื่องใช้ การผ่อนชำระเงินกู้และอื่น ๆ ซึ่งค่าใช้จ่ายทั้งหมดนี้ได้รวมแยกออกเป็นหมวดต่าง ๆ ดังนี้คือ

๑. หมวดอาหาร
๒. หมวดเครื่องนุ่งห่ม
๓. หมวดที่อยู่อาศัย
๔. หมวดการตรวจรักษาและการส่วนบุคคล
๕. หมวดยานพาหนะ และการขนส่ง
๖. หมวดการบันเทิง การอ่านและการศึกษา
๗. หมวดยาสูบ และ เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

จากตารางที่ ๑๑ จะเห็นได้ว่า รายได้ รายจ่าย โดยเฉลี่ยต่อบุคคลต่อเดือนของข้าราชการทุกระดับชั้นของเงินเดือนนั้น ปรากฏว่ารายจ่ายมากกว่ารายได้ทุกระดับ ดังจะเห็นได้ว่าตั้งแต่ระดับชั้นของรายได้ ๗๐๐-๑,๗๔๙ บาท เป็นต้นไปจนถึงชั้นของรายได้ระดับ ๕,๑๗๔ บาทขึ้นไป สัดส่วนของรายจ่ายต่อรายได้คิดเป็นร้อยละ ๑๔๒.๓ ๑๔๑.๒ ๑๓๖.๘ ๑๖๙.๑ และ ๑๑๓.๓ ตามลำดับ เมื่อรายจ่ายมากกว่ารายได้ เช่นนี้เป็นที่น่าสังเกตว่าข้าราชการแต่ละระดับสามารถดำรงชีพได้อย่างไร จากบทสรุปของรายงานสำรวจภาวะค่าครองชีพของข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๗ ได้กล่าวถึงภาวะการเป็นหนี้สินของข้าราชการพลเรือนไว้ว่า ข้าราชการทั้งหมดและข้าราชการตั้งแต่ชั้นโทลงมาโดยเฉลี่ยมีหนี้สินเป็นเงินจำนวนมาก ซึ่งแหล่งที่มาของเงินกู้เหล่านี้ได้จากการกู้จากสหกรณ์ รองลงมาเป็นการกู้จากธนาคาร และกู้จากบุคคลอื่น เฉพาะข้าราชการระดับสูง ชั้นพิเศษ และชั้นเอก ปรากฏว่ามีหนี้สินเป็นเงินมากจากการกู้ธนาคาร ซึ่งทั้งหมดที่กล่าวมานี้ ทำให้สรุปได้ว่าส่วนหนึ่งของเงินที่นำมาปิดช่องว่างรายจ่ายส่วนเกินนี้มาจากเงินกู้ซึ่งอาจจะกู้มาจากแหล่งต่าง ๆ กันตามระบุดังกล่าวข้างต้น

อย่างไรก็ตาม ถ้าเราพิจารณาถึงตารางที่ ๑๒ ซึ่งแสดงรายได้ต่อครัวเรือนเปรียบเทียบกับรายจ่ายต่อบุคคลแล้ว จะเห็นได้ว่าสัดส่วนของรายจ่ายต่อรายได้แยกออกตามกลุ่มของผู้มีรายได้ต่าง ๆ กัน สัดส่วนของรายจ่ายต่อรายได้ คิดเป็นร้อยละ ๙๒.๑ ๘๗.๓ ๘๒.๖ ๑๑๑.๒ และ ๗๔.๕ ตามลำดับ ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า เนื่องจากเงินเดือนของข้าราชการพลเรือนน้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับรายจ่าย แต่เขาก็พยายามที่จะดำรงชีพอยู่ให้ได้ ซึ่งนอกจากอาศัยการกู้ยืมมาเพื่อปิดช่องว่างของรายจ่ายส่วนเกินนี้ ซึ่งนับวันแต่จะขยายกว้างขึ้น ทั้งนี้เพราะรายได้น้อย ไปกู้ยืมมาอีกทำให้ต้องมีภาระผ่อนส่ง ในขณะเดียวกัน รายจ่ายก็สูง เพราะฉะนั้นฐานะของข้าราชการพลเรือนจึงมีแต่จะแย่งลง การนำตารางที่ ๑๒ มาเปรียบเทียบเพื่อชี้ให้เห็นว่าทางออกทางหนึ่ง ก็ได้แก่การอาศัยอยู่กับครัวเรือน ซึ่งทำให้ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ถูกแบ่งเบาไป แต่อย่างไรก็ตามตัวเลขรายจ่ายนี้ เป็นตัวเลขต่อบุคคล ซึ่งถ้านำมาเปรียบเทียบกับรายได้ของครัวเรือนย่อมมากกว่าอย่างแน่นอน และถ้าหากว่าเราสามารถนำตัวเลขรายจ่ายของครัวเรือนมาเปรียบเทียบแล้ว ก็เป็นที่แน่นอนว่า ค่าใช้จ่าย จะต้องสูงกว่ารายจ่ายที่เป็นเฉพาะของบุคคลเป็นแน่ แต่ข้อมูลเช่นนี้ ไม่สามารถหามาได้ ทั้งนี้เพราะในการออกแบบสำรวจ ผู้กรอกได้ให้ข้อมูลเฉพาะของตัวบุคคลมา มิได้ให้ข้อมูลรายจ่ายของครัวเรือน

ภาวะการครองชีพของข้าราชการพลเรือน ปี ๒๕๒๒

เนื่องจากได้มีการปรับเงินเดือนขึ้น เมื่อ ๓๐ กันยายน ๒๕๒๑ ดังนั้นจึงทำให้รายได้ของข้าราชการพลเรือนเพิ่มขึ้น แต่อย่างไรก็ตามรายจ่ายก็ได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วเช่นเดียวกัน ทั้งนี้เนื่องจากวิกฤตการณ์น้ำมัน ที่ผลักดันให้ราคาน้ำมันเพิ่มสูงขึ้น สินค้าอื่น ๆ จึงเพิ่มขึ้นตาม รวมทั้งพวกฉวยโอกาสกักตุนสินค้า บีบให้ราคาสินค้าพุ่งสูงขึ้นประกอบกับการจะปรับเงินเดือนข้าราชการนั้นได้มีการประกาศล่วงหน้าเป็นเวลาหลายเดือน จึงทำให้พ่อค้าฉวยโอกาสขึ้นราคาสินค้าไว้รับกับรายได้ของข้าราชการพลเรือนที่จะเพิ่มขึ้น

จากผลการสำรวจ จะเห็นได้ว่าแต่เดิมระดับขั้นของรายได้ ก่อนปรับเงินเดือนขั้นต่ำเป็นระดับ ๗๐๐-๑,๗๔๔ บาทแต่หลังจากปรับเงินเดือนแล้วได้ปรับระดับขั้นเป็น ๙๐๐-๑,๘๙๙ บาท เพราะฉะนั้นสถานะของระดับรายได้ ๗๐๐-๑,๗๔๔ และ ๙๐๐-๑,๘๙๙ บาท จึงเป็นระดับขั้นรายได้ขั้นเดียวกัน เพียงแต่ปรับให้สูงขึ้นตามอัตราเงินเฟ้อที่เพิ่มขึ้นและเป็น เช่นนี้ทุกระดับขั้นของรายได้

จากตารางที่ ๑๓ จะเห็นได้ว่า ถึงแม้จะได้มีการปรับเงินเดือนทำให้เงินได้ของข้าราชการพลเรือนเพิ่มขึ้นก็จริง แต่ก็ยังปรากฏว่าข้าราชการทุกระดับขั้น มีรายจ่ายส่วนเกินอยู่ กล่าวคือ ตั้งแต่ระดับ ๙๐๐-๑,๘๙๙ บาทจนถึง ๖,๐๐๐ บาทขึ้นไป มีรายจ่ายส่วนเกินคิดสัดส่วนของรายจ่ายต่อรายได้ เป็นร้อยละ ๒๓๙.๙, ๑๘๑.๙, ๒๑๕.๑, ๑๕๓.๗ และ ๑๒๕.๗ ตามลำดับ แต่จะเห็นได้ว่าในจำนวนข้าราชการทั้งหมดนี้ ข้าราชการกลุ่มที่มีรายได้ต่ำสุด (๙๐๐-๑,๘๙๙ บาท) เป็นกลุ่มที่มีรายจ่ายส่วนเกินมากที่สุด กล่าวคือ มีรายจ่ายส่วนเกินคิดเป็นร้อยละ ๑๓๙.๙ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า จากการที่มีการปรับเงินเดือนขึ้นนี้ ข้าราชการชั้นผู้น้อยไม่ได้รับความเป็นธรรมเลย กล่าวคือก็ยังคงตกอยู่ในภาวะหนี้สิน ทั้งนี้เพราะการเพิ่มเงินเดือนคราวที่แล้ว

ตารางที่ ๑๑

แสดงการเปรียบเทียบ รายได้ รายจ่าย แยกตามชั้นของรายได้โดยเฉลี่ย ต่อบุคคล
ของข้าราชการพลเรือนในเขต กทม. ต่อเดือน พ.ศ. ๒๕๑๗

ชั้นของรายได้	รายได้	รายจ่าย	รายได้ส่วนเกิน	% รายจ่ายต่อรายได้
๗๐๐-๑, ๗๔๔	๑, ๓๒๕	๑, ๘๘๕	- ๕๖๐	๑๔๒.๓
๑, ๗๕๐-๒, ๗๔๔	๑, ๘๓๙	๒, ๖๕๖	- ๑, ๓๓๗	๑๕๑.๒
๒, ๗๕๐-๓, ๗๔๔	๒, ๙๗๖	๔, ๐๗๕	- ๑, ๐๙๙	๑๓๖.๙
๓, ๗๕๐-๔, ๑๗๕	๔, ๑๓๔	๘, ๖๘๑	- ๓, ๕๔๗	๑๖๙.๑
๔, ๑๗๕ บาทขึ้นไป	๙, ๕๒๐	๑๐, ๗๘๙	- ๑, ๒๖๙	๑๑๓.๓

ที่มา : จากผลการสำรวจภาวะการครองชีพของข้าราชการทั่วประเทศ พ.ศ. ๒๕๑๗ สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ตารางที่ ๑๒

แสดงการเปรียบเทียบ รายได้ต่อครัวเรือน กับรายจ่ายต่อบุคคลของข้าราชการพลเรือน
ในเขต กทม. พ.ศ. ๒๕๑๗

ชั้นของรายได้	รายได้	รายจ่าย ^๑	รายได้ส่วนเกิน	% รายจ่ายต่อรายได้
๗๐๐-๑, ๗๔๔	๒, ๐๔๖	๑, ๘๘๕	๑๖๑	๙๒.๑
๑, ๗๕๐-๒, ๗๔๔	๓, ๐๔๒	๒, ๖๕๖	๓๘๖	๘๗.๓
๒, ๗๕๐-๓, ๗๔๔	๔, ๙๓๕	๔, ๐๗๕	๘๖๐	๘๒.๖
๓, ๗๕๐-๔, ๑๗๕	๗, ๘๐๕	๘, ๖๘๑	- ๘๗๖	๑๑๑.๒
๔, ๑๗๕ บาทขึ้นไป	๑๔, ๔๙๗	๑๐, ๗๘๙	๓, ๗๐๘	๗๔.๕

ที่มา : จากผลการสำรวจภาวะการครองชีพของข้าราชการทั่วประเทศ พ.ศ. ๒๕๑๗
สำนักงานสถิติแห่งชาติ

^๑ รายจ่าย เป็นรายจ่ายของบุคคลเฉลี่ยต่อเดือน

ตารางที่ ๑๓

แสดงการเปรียบเทียบรายได้ รายจ่ายแยกตามชั้นของรายได้โดยเฉลี่ย

ต่อบุคคลของข้าราชการพลเรือนในเขต กทม. ต่อเดือน

พ.ศ. ๒๕๒๒

ชั้นของรายได้	รายได้	รายจ่าย	รายได้ส่วนเกิน %	รายจ่ายต่อรายได้
๕๐๐-๑,๘๙๙	๑,๘๒๐	๔,๖๐๖	- ๒,๖๘๖	๒๓๙.๙
๑,๙๐๐-๒,๘๙๙	๒,๖๑๑	๔,๗๔๙	- ๒,๑๓๘	๑๘๑.๙
๒,๙๐๐-๓,๘๙๙	๓,๔๗๕	๗,๔๗๒	- ๓,๙๙๗	๒๑๕.๑
๓,๙๐๐-๖,๐๐๐	๕,๐๒๕	๗,๗๒๓	- ๒,๖๙๘	๑๕๓.๗
๖,๐๐๐ ขึ้นไป	๘,๘๔๓	๑๑,๑๑๔	- ๒,๒๗๑	๑๒๕.๗

ที่มา : จากผลการสำรวจภาวะการครองชีพของข้าราชการในเขต กทม. พ.ศ. ๒๕๒๒

ตารางที่ ๑๔

แสดงการเปรียบเทียบรายได้ต่อครัวเรือนกับรายจ่ายต่อบุคคลของ

ข้าราชการพลเรือนในเขต กทม. พ.ศ. ๒๕๒๒

ชั้นของรายได้	รายได้	รายจ่าย	รายได้ส่วนเกิน %	รายจ่ายต่อรายได้
๕๐๐-๑,๘๙๙	๔,๗๕๒	๔,๖๐๖	๑๔๘	๕๖.๑
๑,๙๐๐-๒,๘๙๙	๕,๘๘๓	๔,๗๔๙	๑,๑๓๔	๘๐.๘
๒,๙๐๐-๓,๘๙๙	๗,๓๒๕	๗,๔๗๒	-๑๕๓	๑๐๒.๐
๓,๙๐๐-๖,๐๐๐	๑๐,๕๐๕	๗,๗๒๓	๒,๖๘๑	๗๔.๓
๖,๐๐๐ ขึ้นไป	๑๕,๗๐๕	๑๑,๑๑๔	๔,๕๙๐	๗๐.๘

ที่มา : จากผลการสำรวจภาวะการครองชีพของข้าราชการในเขต กทม. พ.ศ. ๒๕๒๒

มาได้เพิ่มตาม สัดส่วนของรายได้ ซึ่งแน่นอนว่า ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ซึ่งมีรายได้สูงย่อมได้เงินเดือนเพิ่มมาก ว่าชั้นผู้น้อย ในขณะที่อัตราเงินเดือนต่ำสุด ๗๕๐ บาท ได้เพิ่มเพียง ๑๕๐ บาท เป็น ๙๐๐ บาท ส่วนข้าราชการระดับ ๕ ขึ้นไป หรือผู้มีระดับรายได้ตั้งแต่ ๔,๐๐๐ บาท ได้เพิ่ม ๘๐๐-๑,๐๐๐ บาท ดังนี้ เป็นต้น

ดังนั้น ผลการสำรวจที่ออกมาจึงแสดงให้เห็นว่า มีแต่เพียงข้าราชการระดับสูงเท่านั้นที่ได้รับประโยชน์จากการปรับเงินเดือนในครั้งนี้

อย่างไรก็ตาม เราจะไม่ให้ความสำคัญกับตารางที่ ๑๔ เท่าใดนัก เพราะว่าสะท้อนภาพให้เห็นเช่นเดียวกับตารางที่ ๑๒ ของปี พ.ศ. ๒๕๑๗ อีกทั้งรายจ่าย เป็นรายจ่ายส่วนบุคคล ไม่ใช่รายจ่ายของครัวเรือนการที่นำรายได้ของครัวเรือน มาเปรียบเทียบกับรายจ่ายของบุคคล ก็เพื่อเป็นแนวทางชี้คร่าว ๆ ให้เห็นว่า ทางหนึ่งที่ทำให้ข้าราชการสามารถดำรงชีพอยู่ได้ก็โดยอาศัยเฉลี่ยภาระค่าใช้จ่ายของตนกับครัวเรือน

การที่เน้นถึง รายได้รายจ่าย ส่วนบุคคลนี้ก็เพื่อให้เห็นถึงฐานะของข้าราชการที่แท้จริง ซึ่งถ้าจะดูในแง่ครัวเรือนนั้นอาจจะมองไม่เห็นชัดเจนว่า จากการปรับเงินเดือนที่ผ่านมาสภาพฐานะความเป็นอยู่ของเขาดีขึ้น หรือเลวลงอย่างไร แต่ถ้ามองในแง่บุคคลจะเห็นผลชัดเจนกว่ามองในแง่ครัวเรือน นอกจากนี้ ประสิทธิภาพการทำงานของคนจะดีขึ้นหรือไม่ก็ขึ้นอยู่กับว่า เขาได้รับผลตอบแทนจากรัฐบาลดีแค่ไหน ถ้ารัฐบาลในฐานะนายจ้างของข้าราชการพลเรือนไม่ดูแลทุกข์สุขของลูกจ้างปล่อยให้เผชิญชีวิตจะสู้กับภาวะค่าครองชีพที่บีบรัดอยู่แต่เพียงผู้เดียว ก็เป็นที่แน่นอนว่าประสิทธิภาพการทำงานรวมทั้ง การปฏิบัติงานต่าง ๆ ของข้าราชการพลเรือนย่อมจะไม่ดีขึ้นอย่างแน่นอน ทั้งนี้เพราะเขาเหล่านั้นต้องมัวพะวงกับการปากกัดตีนถีบเพื่อดำรงชีพให้อยู่ได้ และในขณะที่เดียวกันรัฐบาลก็ได้ประกาศขึ้นอัตราเงินเดือนครั้งใหม่เพื่อช่วยเหลือข้าราชการทุกระดับชั้น แต่การจัดสรรจำนวนเงินที่เพิ่มขึ้นนี้ไม่เป็นไปในทางที่จะช่วยข้าราชการทั้งหลายให้ดีขึ้นเลย ซึ่งจะเห็นได้ชัดจากตารางที่ ๑๔ กล่าวคือ ก่อนที่จะมีการปรับเงินเดือนนั้น ข้าราชการทุกระดับต่างก็มีรายจ่ายส่วนเกินทั้งสิ้น ดังจะเห็นได้จากข้าราชการตั้งแต่ระดับผู้น้อยขึ้นไปจนถึงระดับชั้นพิเศษ (ระดับขึ้นรายได้ ๕,๑๗๕ บาทขึ้นไป) ต่างก็มี สัดส่วนของรายจ่ายต่อรายได้คิดเป็นร้อยละ ๑๔๒.๓ ๑๔๑.๒ ๑๓๖.๔ ๑๖๘.๑ และ ๑๑๓.๓ ตามลำดับ ทั้งนี้โดยเทียบให้รายได้ ๕ ๑๐๐ จะเห็นได้ว่า มีรายจ่ายเกินกว่ารายได้ทั้งสิ้นที่นี้มาพิจารณาหลังจากที่มีการปรับปรุงเงินเดือนแล้ว ปรากฏว่าข้าราชการชั้นผู้น้อย (ตั้งแต่ระดับ

ชั้นของรายได้ ๖,๐๐๐ บาทขึ้นไป) มีสัดส่วนของรายจ่ายต่อรายได้ คิดเป็นร้อยละ ๒๓๙.๙ ๑๘๑.๙ ๒๑๕.๑ ๑๕๓.๗ และ ๑๒๕.๗ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๕

เปรียบเทียบอัตราส่วนร้อยละของรายจ่ายต่อรายได้ต่อบุคคลต่อเดือน ก่อนปรับปรุงอัตราเงินเดือน

พ.ศ. ๒๕๑๗ และหลังจากปรับปรุงอัตราเงินเดือนแล้ว พ.ศ. ๒๕๒๒

ก่อนปรับปรุงเงินเดือน		(หลังปรับปรุงเงินเดือน)	
พ.ศ. ๒๕๑๗		พ.ศ. ๒๕๒๒	
ชั้นของรายได้	% รายจ่ายต่อรายได้	ชั้นของรายได้	% รายจ่ายต่อรายได้
๗๐๐-๑,๗๔๙	๑๔๒.๓	๔๐๐-๑,๘๙๙	๒๓๙.๙
๑,๗๕๐-๒,๗๔๙	๑๕๑.๒	๑,๙๐๐-๒,๘๙๙	๑๘๑.๙
๒,๗๕๐-๓,๗๔๙	๑๓๖.๙	๒,๙๐๐-๓,๘๙๙	๒๑๕.๑
๓,๗๕๐-๔,๑๗๕	๑๖๙.๑	๓,๙๐๐-๖,๐๐๐	๑๕๓.๗
๕,๑๗๕ บาทขึ้นไป	๑๑๓.๓	๖,๐๐๐ ขึ้นไป	๑๒๕.๗

หมายเหตุ : รายได้ของทุกชั้นของรายได้ = ๑๐๐

จากการเปรียบเทียบนี้ แสดงให้เห็นว่า จากการที่ปรับเงินเดือนในครั้งนี้ ข้าราชการทุกระดับชั้นไม่ได้รับประโยชน์จากการปรับในครั้งนี้เลยทั้งนี้ เพราะถึงแม้ว่าจะมีการปรับเงินเดือนแล้ว แต่ปรากฏว่า รายจ่ายก็ยังคงมากกว่ารายได้ผู้นั้นเอง และ เพิ่มมากขึ้นกว่าเดิมเสียด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มข้าราชการชั้นผู้น้อย ผู้ซึ่งมีรายได้ระดับต่ำสุดกล่าวคือ เดิมเมื่อปี ๒๕๑๗ เขามีรายจ่ายส่วนเกินคิดเป็นร้อยละ ๑๔๒.๓ แต่หลังจากปรับเงินเดือนแล้ว ปรากฏว่ารายจ่ายส่วนเกินเพิ่มเป็นร้อยละ ๒๓๙.๙ ซึ่งมากกว่าเดิม ประมาณ ๓ เท่าตัว ส่วนกลุ่มอื่น ๆ นั้น ก็มีรายจ่ายส่วนเกินเพิ่มมากขึ้น

เช่นเดียวกัน กล่าวคือ กลุ่มที่มีรายได้ ๑,๘๐๐-๒,๔๘๔ บาทนั้น แต่เดิมมีรายจ่ายส่วนเกิน ร้อยละ ๔๑.๒ แต่ในปี ๒๕๒๒ กลับเพิ่มเป็น ๔๑.๙ ทั้งนี้เป็นต้น ซึ่งกลุ่มนี้จะได้แก่ข้าราชการระดับ ๓ ส่วนข้าราชการระดับ ๔, ๕-๖, และ ๗ ขึ้นไปนั้น ปรากฏว่า ในปี พ.ศ. ๒๕๒๒ กลับมีรายจ่ายส่วนเกินคิดเป็นร้อยละ ๑๑๕.๑, ๕๓.๗ และ ๒๕.๗ ตามลำดับ

จากที่กล่าวมานี้ จะเห็นได้ว่าเมื่อมีการปรับเงินเดือนขึ้นนั้นปรากฏว่า แทนที่จะเป็นการช่วยเหลือให้ความเป็นอยู่ของข้าราชการพลเรือนดีขึ้น กลับปรากฏว่าทำให้ฐานะความเป็นอยู่เลวลงไปกว่าเดิมอีก ทั้งนี้เพราะ จะเห็นได้จากสัดส่วนของรายจ่ายส่วนเกิน เพิ่มขึ้นมากกว่าเมื่อครั้งยังไม่มี การปรับ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ราคาสินค้าต่าง ๆ ได้รับตัวสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว จนทำให้รายได้ตามไม่ทัน และผู้ที่ต้องรับภาระรายจ่ายส่วนเกินมากที่สุดก็ได้แก่กลุ่มข้าราชการชั้นผู้น้อย ซึ่งเป็นข้าราชการส่วนใหญ่ของประเทศ ทางที่ถูกต้องแล้ว การปรับเงินเดือนในลักษณะที่ผ่านมามควรจะเป็นประโยชน์แก่ข้าราชการทุกระดับชั้น และควรช่วยเหลือทำให้ฐานะความเป็นอยู่ของข้าราชการทุกชั้นดีขึ้น ถ้าหากรัฐบาลยังคงต้องการที่จะปรับปรุงประสิทธิภาพและการทำงานของข้าราชการให้ดีขึ้นและยังต้องการดึงดูดบุคคลที่มีความรู้และความสามารถให้เข้ามาทำงานให้กับรัฐบาลแล้ว รัฐบาลก็ควรที่จะทำให้การปรับเงินเดือนแต่ละครั้ง เป็นการช่วยเหลือข้าราชการทุกระดับให้ดีขึ้น

การกำหนดรายได้ขั้นต่ำสุดของข้าราชการพลเรือนในเขต กทม.

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้นว่า ข้าราชการชั้นผู้น้อยระดับ ๑-๒ เป็นกลุ่มที่มีจำนวนบุคคลมากที่สุดที่ไม่ได้รับประโยชน์จากการปรับเงินเดือนครั้งที่แล้วมาเลย ทั้งนี้ดังแสดงให้เห็นมาแล้วว่าหลังจากการปรับเงินเดือนแล้ว บุคคลกลุ่มนี้ก็กลับมีรายจ่ายส่วนเกินเพิ่มขึ้นกว่าเดิมถึง ๓ เท่าตัว ดังนั้นจึงจะได้คำนวณหาอัตรารายได้ขั้นต่ำสุดที่จะช่วยให้ข้าราชการพลเรือนในเขต กทม. มีรายได้เพียงพอแก่การประทังชีวิตอยู่รอด ซึ่งความต้องการอันจำเป็นในการใช้จ่ายของข้าราชการในการดำรงชีพนี้ เราจะพิจารณาจากค่าครองชีพที่สามารถเลี้ยงดูตนเองและสมาชิกในครอบครัวอีก ๒ คน ให้สามารถดำรงชีพอยู่ได้ตามปกติวิสัย เช่นเดียวกับคนทั่วไปในสังคม

โดยถือตามประกาศของกระทรวงมหาดไทย เรื่อง "การกำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำซึ่งประกาศเมื่อวันที่ ๑๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๑๕ ได้กล่าวไว้ในข้อ ๖ ของประกาศดังกล่าวมีความว่า "ให้คณะกรรมการมีหน้าที่พิจารณากำหนดค่าจ้างขั้นต่ำ ซึ่งลูกจ้างควรได้รับ โดยคำนึงถึงข้อเท็จจริงต่าง ๆ ทั้งนี้ เพื่อให้ลูกจ้างสามารถเลี้ยงดูตนเองและสมาชิกในครอบครัวอีก ๒ คน ให้ดำรงชีพอยู่ได้ตามปกติวิสัย เช่นเดียวกับคนทั่วไปในสังคม"

ดังนั้น จึงให้ค่านิยามของรายได้ขั้นต่ำ โดยยึดพื้นฐานอยู่บนคำจำกัดความของอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ กล่าวคือรายได้ขั้นต่ำคือรายได้ที่ช่วยให้แรงงานพร้อมด้วยสมาชิกในครอบครัวอีก ๒ คน มีรายได้เพียงพอเพื่อการใช้จ่ายให้ดำรงชีวิตอยู่ได้และสมศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ชาติในสังคมปัจจุบัน

ค่าใช้จ่าย เพื่อการดำรงชีพตามปกติวิสัยสามารถจะแยกได้เป็น ๒ ประเภทใหญ่คือ

๑. ค่าใช้จ่ายเพื่อซื้ออาหาร
๒. ค่าใช้จ่ายทั่วไปนอกเหนือจากการซื้ออาหาร

จากผลการคำนวณ^๑ อัตราค่าจ้างขั้นต่ำของ ดร. ไตรรงค์ สุวรรณคีรี ได้สรุปผลการคำนวณอัตราค่าจ้างขั้นต่ำในปี ๒๕๑๗ ดังนี้คือ

"ถ้ารัฐบาลจะกำหนดให้แรงงาน มีความกินดีอยู่ดีตามระดับมาตรฐานกลางแล้ว อัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ จะต้องเป็นดังนี้

กรุงเทพมหานคร	ต้องได้รับค่าจ้างอย่างน้อยวันละ	๓๑.๙๖ บาท
ภาคอีสาน	ต้องได้รับค่าจ้างอย่างน้อยวันละ	๓๐.๔๑ บาท
ภาคเหนือ	ต้องได้รับค่าจ้างอย่างน้อยวันละ	๒๙.๖๐ บาท
ภาคกลางและภาคตะวันออก	ต้องได้รับค่าจ้างอย่างน้อยวันละ	๒๗.๙๐ บาท
ภาคใต้	ต้องได้รับค่าจ้างอย่างน้อยวันละ	๒๙.๑๔ บาท
ถ้าหากว่าอัตราค่าจ้างขั้นต่ำในเขตกรุงเทพมหานครเป็น		
	แล้ว รายได้ใน ๑ เดือน ถ้าคิด ๒๖ วันจะเท่ากับ	๘๓๐.๙๖ บาท
	ถ้าคิด ๓๐ วันจะเท่ากับ	๘๔๘.๘ บาท

จากบัญชีอัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๗ บัญชี ก ระดับ ๑ ขั้นต่ำสุดเท่ากับ ๗๕๐ บาท จะเห็นได้ว่าต่ำกว่าระดับรายได้ขั้นต่ำของกรรมกรที่ควรจะเป็นเพื่อให้เขาสามารถมีความกินดีอยู่ดี ตามระดับมาตรฐานกลาง เป็นจำนวนเงินถึง ๘๐.๙๖ บาท ถ้าคิดเฉพาะจำนวนวันที่ทำงานใน ๑ เดือน เป็น ๒๖ วัน แต่ถ้าคิดค่าจ้างแรงงานเต็มใน ๓๐ วันแล้วจะเห็นว่าอัตราเงินเดือนขั้นต่ำสุดของข้าราชการพลเรือนต่ำกว่ามาตรฐานเท่ากับ ๒๐๘.๘๐ บาท จากที่ยกตัวอย่างมานี้

^๑ ไตรรงค์ สุวรรณคีรี "การกำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำทั่วประเทศและผลทางเศรษฐกิจ"

แสดงให้เห็นว่าข้าราชการพลเรือนชั้นผู้น้อยมีความ เป็นอยู่ที่ต่ำกว่าระดับมาตรฐานมาเป็นเวลานานแล้ว

เนื่องจาก อัตราค่าจ้าง ๓๑.๙๖ บาท ต่อวันนี้ได้คิดขึ้นเมื่อปี ๒๕๑๗ ซึ่งในขณะนี้ พ.ศ. ๒๕๒๒ ดังนั้น อัตราค่าจ้างจึงควรที่จะ เพิ่มขึ้นตามดัชนีราคาค่าครองชีพ ในที่นี้เราจะพิจารณาเฉพาะ อัตราเงินเดือนขั้นต่ำสุดของข้าราชการพลเรือนว่า ควรจะเป็นอย่างไร โดยจะทำการปรับอัตราค่าจ้างขั้นต่ำนี้ด้วยดัชนีราคาผู้บริโภคของกลุ่มข้าราชการผู้มีรายได้น้อย เพื่อให้เห็นถึงผลกระทบกระเทือนจากการที่เพิ่มขึ้นของราคาในช่วงเวลาที่ผ่านมามากกลุ่มผู้มีรายได้ [REDACTED] (รับรายได้ ๙๐๐-๑,๘๘๘ บาท) กลุ่มนี้นับจากปี ๒๕๑๗ เป็นต้นมา

เป็นที่คาดได้ว่า ราคาของสินค้าบริโภคที่เพิ่มขึ้นจะกระทบกระเทือนกลุ่มผู้มีรายได้ต่าง ๆ กันไม่เท่ากัน เพราะสัดส่วนของรายจ่ายที่แต่ละกลุ่มใช้จ่ายเพื่อซื้อสินค้าต่าง ๆ จะต่างกันไปและ เนื่องจากระดับราคาของสินค้าทุกชนิดมิได้เพิ่มขึ้นเสมอทั้งหมด ราคาของสินค้าที่เพิ่มขึ้นจึงมีผลต่อการเพิ่มขึ้นของดัชนีราคาในสัดส่วนที่ไม่เท่ากัน

ก) การคำนวณดัชนีราคา ผู้บริโภคสำหรับกลุ่มข้าราชการพลเรือน
ผู้มีรายได้ระดับ ๗๕๐-๑,๗๘๘ บาทต่อเดือน (ก่อนปรับอัตราเงินเดือน)
หรือระดับ ๙๐๐-๑,๘๘๘ บาทต่อเดือน (หลังจากปรับอัตราเงินเดือนแล้ว)

ตารางที่ ๑๖

น้ำหนักของสินค้าสำคัญ ๗ หมวด ในยอดรวมค่าใช้จ่ายในเขต กทม. ปี ๒๕๑๗ และปี ๒๕๒๒

ชั้นของรายได้	(๗๕๐-๑,๗๘๘ บาท) ^๑ พ.ศ. ๒๕๑๗	(๙๐๐-๑,๘๘๘ บาท) ^๒ พ.ศ. ๒๕๒๒
<u>หมวดสินค้า</u>		
อาหาร	๒๘.๘	๓๔.๒
เครื่องนุ่งห่ม	๑๐.๐	๑๐.๐
ที่อยู่อาศัย	๑๐.๓	๑๔.๘
การตรวจรักษาและบริการส่วนบุคคล	๒๕.๐	๒๒.๓
ยานพาหนะและการขนส่ง	๖.๓	๕.๒
การบันเทิงการอ่านและการศึกษา	๑๒.๓	๑๐.๖
ยาสูบและ เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์	๗.๓	๒.๘

ที่มา : ๑ การสำรวจภาวะค่าครองชีพของข้าราชการพลเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๗

๒ คำนวณขึ้นจาก แบบสอบถามที่ผู้สำรวจได้สำรวจ รายได้รายจ่ายของข้าราชการพลเรือน ในเขต กทม. พ.ศ. ๒๕๒๒

ตารางที่ ๑๗

ดัชนี ราคาสินค้าหมวดสำคัญในเขตเทศบาลกรุงเทพมหานคร

หมวดสินค้า	ต.ค. ๒๕๐๗- ก.ย. ๒๕๐๘	มี.ย. ๒๕๑๗ ^๑	๒๕๑๙	มี.ย. ๒๕๑๒ ^๒
๑) อาหาร	๑๐๐	๑๙๘.๘	๑๐๐	๑๒๙.๑
๒) เครื่องนุ่งห่ม	๑๐๐	๑๔๒.๐	๑๐๐	๑๒๒.๒
๓) ที่อยู่อาศัย	๑๐๐	๑๓๑.๕	๑๐๐	๑๒๐.๐
๔) การตรวจรักษา และบริการส่วนบุคคล	๑๐๐	๑๓๗.๐	๑๐๐	๑๒๕.๐
๕) ยานพาหนะและ การขนส่ง	๑๐๐	๑๘๐.๙	๑๐๐	๑๓๓.๒
๖) การบันเทิง การอ่าน และการศึกษา	๑๐๐	๑๓๘.๓	๑๐๐	๑๒๓.๑
๗) ยาสูบและเครื่องดื่มที่มี แอลกอฮอล์	๑๐๐	๑๑๖.๘	๑๐๐	๑๑๓.๑

ที่มา : กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์

๑ เป็นดัชนีราคา ผู้บริโภคที่ใช้ปีฐาน คือ ต.ค. ๒๕๐๗-ก.ย. ๒๕๐๘

๒ กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ ได้มีการปรับปรุงฐานของดัชนีราคาผู้บริโภคใหม่ โดยใช้ปี ๒๕๑๙ เป็นปีฐาน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๑๘

ดัชนีราคาผู้บริโภคสำหรับกลุ่มรายได้ต่ำสุด ของข้าราชการพลเรือนในเขต กรุงเทพมหานคร

	๗๕๐-๑,๗๕๔ บาท หรือ ๘๐๐-๑,๘๘๔ บาท
ตุลาคม ๒๕๐๗ - กันยายน ๒๕๐๘	๑๐๐
มิถุนายน ๒๕๑๗	๑๕๖.๑๘
มิถุนายน ๒๕๒๒	๒๒๗.๔ (๒๕๑๘ = ๑๐๐ ๒๕๒๒ = ๑๒๕.๓)

ที่มา : คำนวณขึ้นจากตารางที่ ๑๖ และ ๑๗

หมายเหตุ : เนื่องจาก แต่เดิมกรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ ได้คำนวณดัชนีราคาโดยใช้ปี ๒๕๐๘ เป็นปีฐาน แต่ในปี พ.ศ. ๒๕๒๒ ได้เปลี่ยนปีฐานใหม่เป็นปี ๒๕๑๘ ดังนั้นในการคำนวณดัชนีราคาผู้บริโภคของกลุ่มข้าราชการชั้นผู้น้อยนี้ สำหรับปี พ.ศ. ๒๕๑๗ ใช้ปีฐานเก่า ส่วนปี ๒๕๒๒ ใช้ปี ๒๕๑๘ เป็นปีฐาน จากนั้นเปลี่ยนฐานจากปี ๒๕๑๘ เป็น ค.ค. ๒๕๐๗-ก.ย. ๒๕๐๘ = ๑๐๐ ได้ตัวเลขดังปรากฏในตารางข้างต้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หลังจากที่ได้ คชณิราคาผู้บริโภคของกลุ่มข้าราชการพลเรือนผู้มีรายได้ต่ำสุดของปี ๒๕๑๗ และ ๒๕๒๒ โดยอยู่บนพื้นฐานเดียวกันแล้ว ก็ทำการเปลี่ยนฐานใหม่อีกทีหนึ่ง โดยเทียบให้ ปี ๒๕๑๗ = ๑๐๐ จะได้คชณิราคาผู้บริโภคของข้าราชการพลเรือน กลุ่มนี้ = ๑๔๕.๖ สำหรับ พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่ง แสดงให้เห็นว่า อัตราเพิ่มของระดับราคาในช่วงตั้งแต่ ๒๕๑๗-๒๕๒๒ เพิ่มในอัตราร้อยละ ๔๕.๖

เนื่องจากอัตราค่าจ้างขั้นต่ำจากการศึกษาของ ดร. ไตรรงค์ สุวรรณคีรี ที่จะทำให้งานมีความกินดีอยู่ดีตามระดับมาตรฐานกลางนั้น ควรจะเป็น ๓๑.๙๖ บาท ต่อวัน ณ ปี ๒๕๑๗ ดังนั้น ในปี ๒๕๒๒ จึงควรจะเป็น ๔๖.๕๓^๑ บาทต่อวัน

ดังนั้น ถ้าคิด ๓๐ วัน รายได้ขั้นต่ำควรจะเป็น = ๑,๓๙๕.๙๐ บาท

แต่จะเห็นได้ว่า หลังจากที่มีการปรับอัตราเงินเดือนล่าสุดนี้ เมื่อ ๓๐ กันยายน ๒๕๑๗ นี้ รัฐบาลได้กำหนดอัตราเงินขั้นต่ำสุดของข้าราชการพลเรือนระดับ ๑ เท่ากับ ๙๐๐ บาท

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ข้าราชการพลเรือนชั้นผู้น้อยนี้ มีอัตราเงินเดือนขั้นต่ำต่ำกว่าอัตรา รายได้ขั้นต่ำที่ประเมินไว้ คิดเป็นจำนวนเงิน ๔๙๕.๙๐ บาท ต่อเดือน

อย่างไรก็ตาม ตัวเลขที่คำนวณขึ้นนี้เป็นตัวเลขที่คิดขึ้น ณ เดือนมิถุนายน ๒๕๒๒ และยังไม่ถึงสิ้นปี ๒๕๒๒ แต่เมื่อ ๑๓ กรกฎาคม ศกนี้ ได้มีการประกาศขึ้นราคาน้ำมันทุกชนิดขึ้นและตัวเลข คชณิราคาผู้บริโภคล่าสุดของกรมเศรษฐกิจการพาณิชย์รายเดือนมีเพียงเดือนมิถุนายนเท่านั้น ซึ่งยังไม่ได้รวมผลของการขึ้นราคาน้ำมันในครั้งล่าสุดนี้ไว้ด้วย จึงเป็นที่แน่นอนว่าตัวเลขคชณิราคาผู้บริโภคของกลุ่มข้าราชการพลเรือนผู้มีระดับรายได้ต่ำสุดนี้ ย่อมต่ำกว่าความเป็นจริงเมื่อถึงสิ้นปี พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งถ้านำมาปรับตัว เลขอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ รายได้ขั้นต่ำที่พึงประเมินได้เมื่อสิ้นปี พ.ศ. ๒๕๒๒ ย่อมจะต้องสูงกว่ารายได้ที่คำนวณไว้ได้อย่างแน่นอน แต่บทวิเคราะห์จะพิจารณาถึงผลกระทบของระดับราคาที่มีต่อผู้บริโภค ในระยะเพียงครึ่งปี ๒๕๒๒ เท่านั้น

ข) การปรับสวัสดิการของข้าราชการ ในเรื่องสวัสดิการนี้ ในที่นี้จะขอกล่าวเฉพาะเงินเพิ่มค่าครองชีพ (พ.ช.ค) และเงินค่าช่วยเหลือบุตร ซึ่งเงิน พ.ช.ค. นี้รัฐบาลได้เพิ่มให้แก่ข้าราชการผู้ได้รับเงินเดือนต่ำกว่าเดือนละ ๔,๙๐๐ บาท ส่วนเงินช่วยเหลือบุตรนั้น รัฐบาลได้ให้เงินช่วยเหลือ ๔๐ บาท ต่อบุตร ๑ คน

นำตัวเลขคชณิราคาของผู้บริโภค ที่คำนวณได้ของปี ๒๕๒๒ = ๑๔๕.๖ (๒๕๑๗=๑๐๐)
มาปรับอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ ซึ่งได้ประเมินขึ้น

ในการพิจารณาปรับเงิน พ.ช.ค. และค่าช่วยเหลือบุตรนี้ เราจะพิจารณาโดยใช้กลุ่มข้าราชการชั้นผู้น้อย ผู้มีระดับรายได้ต่ำสุดเป็นหลัก

เนื่องจาก อัตรา เงินเดือนขั้นต่ำสุดของข้าราชการพลเรือนระดับ ๑ เท่ากับ ๔๐๐ บาท บวกเงิน พ.ช.ค. ๒๐๐ บาท ดังนั้นข้าราชการระดับ ๑ จะได้รับเงินเดือน ๑,๑๐๐ บาท จะเห็นได้ว่าระดับรายได้ขั้นต่ำที่ประเมินไว้เท่ากับ ๑,๓๕๖ บาท ดังนั้นทางหนึ่งที่เป็นไปได้คือ

๑. ปรับเงินเดือนขั้นต่ำสุดจาก ๑,๑๐๐ บาท เป็น ๑,๔๐๐ บาท เลย (พิเศษ ๑,๓๕๖ บาท เป็น ๑,๔๐๐ บาท เพื่อสะดวกในทางปฏิบัติ) ซึ่งวิธีการนี้อาจจะทำได้ลำบาก เพราะเหตุว่าการปรับเงินเดือนแต่ละครั้งจะต้องผ่านมติ ค.ร.ม. และมีขั้นตอนยุ่งยากในการดำเนินการ ซึ่งกว่าจะประกาศใช้ได้ก็ทำให้ราคาลินค้าต่าง ๆ สืบตัวสูงขึ้นเลยหน้ารายได้ที่เพิ่มขึ้นแล้ว

๒. ปรับเงิน พ.ช.ค. ๒๐๐ บาท ให้เพิ่มตามดัชนีราคาของกลุ่มข้าราชการพลเรือน ผู้มีระดับรายได้ต่ำสุด ซึ่งคำนวณได้เป็น ๑๔๕.๖ ซึ่งจะเท่ากับ ๒๙๑.๒ บาท ปิดเศษให้เป็น ๓๐๐ บาท ดังนั้น

ข้าราชการพลเรือนระดับ ๑ จะมีรายได้	=	๔๐๐ + ๓๐๐
	=	๑,๒๐๐ บาทต่อเดือน

ซึ่งก็ยังต่ำกว่าระดับรายได้มาตรฐานอยู่	=	๒๐๐ บาท
--	---	---------

๓. ทางदानเงินช่วยเหลือบุตร ซึ่งได้รับคนละ ๕๐ บาทต่อบุตร ๑ คนนั้น ทางเพิ่มทางหนึ่งที่ทำอย่างง่าย ๆ ก็คือ

ก) จาก รายได้มาตรฐาน	=	๑,๔๐๐ บาท นั้น
ข้าราชการได้รับเงินเดือน	=	๔๐๐ บาท
<u>บวก</u> เงิน พ.ช.ค.		๓๐๐ บาท
เงินช่วยเหลือบุตร/คน		๒๐๐ บาท
จะ เท่ากับ		๑,๔๐๐ บาท

ข) หรืออีกในทางหนึ่ง อาจปรับเงินช่วยเหลือบุตร โดยให้เพิ่มตามดัชนีราคาของกลุ่มข้าราชการพลเรือน ผู้มีระดับรายได้ต่ำสุด ซึ่งจะได้เงินค่าช่วยเหลือบุตร = ๗๒.๘ ปิดเศษให้เพิ่มเป็น ๑๐๐ บาท

ดังนั้น ข้าราชการพลเรือนระดับ ๑ จะพึงมีรายได้เท่ากับ

เงินเดือน	๕๐๐ บาท
เงิน พ.ช.ค.	๓๐๐ บาท
เงินช่วยเหลือบุตร	<u>๑๐๐</u> บาท
รวมเงินได้	๑,๓๐๐ บาท

อย่างไรก็ตาม วิธีที่กล่าวมานี้ เป็นวิธีการง่าย ๆ วิธีการหนึ่งที่รัฐบาลอาจจะเลือกทำได้โดยรวดเร็ว เพื่อแก้ปัญหาปากท้องของข้าราชการพลเรือนชั้นผู้น้อย ทั้งเพื่อให้เกิดความยุติธรรมในการปรับเงินเดือนแต่ละครั้ง ถึงแม้จะเป็นสิ่งที่ยากที่รัฐบาลจะปรับเงินเดือนเพื่อที่จะทำให้รายได้ของข้าราชการสมดุลง่ายกับรายจ่ายของแต่ละกลุ่ม แต่ทางหนึ่งที่สามารถทำได้ก็คือ ปรับอัตราเงินเดือนขั้นต่ำสุดให้เท่ากับระดับรายได้มาตรฐานที่ยึดอยู่บนอัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ ที่จะทำให้แรงงานมีความกินดีอยู่ดีตามระดับมาตรฐานกลาง การทำเช่นนี้จะเป็นการช่วยให้ฐานะความเป็นอยู่ของลูกจ้างรัฐบาลดีขึ้น ซึ่งจะ เป็นหนทางช่วยแก้ปัญหา ประสิทธิภาพการทำงานต่ำของบุคคลผู้เป็นลูกจ้างรัฐบาลได้ด้วย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย